

Comentariul poeziei Isarлак scrisa de Ion Barbu - prima parte

O parte din poemele ciclului balcanic (Nastratin Hogeа la Isarлак, Domnisoara Hus, Isarлак si incheiere) au fost scrise in perioada 1921 - 1926, fiind apoi incluse in volumul *Joc secund* (1930), in care alcatuiesc sectiunea intitulata Isarлак. Balcanismul sustine, cel putin la prima lectura, unitatea de continut a acestui ciclu poetic.

Asezata sub auspiciile "lumii lui Anton Pann", careia ii este inchinata, poezia Isarлак transforma coordonata balcanica a literaturii noastre intr-o "valoare metafizica absoluta" (Marin Mincu, *Opera literara a lui Ion Barbu*), "contopire solara a simturilor cu intelectul, intr-un echilibru perfect" (ibidem).

Spatiul mitic al poeziei ni se dezvaluie odata cu cea dintai secventa - in care este descrisa o simbolica cetate solara, univers paradisiac, suficient siesi, expresie a purificarii sufletesti. Indicii spatiali de configurare a lumii balcanice sunt, in mod voit, vagi ("La vreo Dunare turceasca") pentru a sugera idealitatea lumii create, fara tangente cu o geografie si istorie reale. Atemporala si eterna, cetatea poetica Isarлак este plasata "La mijloc de Rau si Bun", intr-o aceeasi ipostaza statica, prin perfecta echilibrare a celor doua principii morale antinomice, pastrate in potentialitate: "La vreo Dunare turceasca, / Pe ses vested, cu tutun, / La mijloc de Rau si Bun / Pan' la cer frangandu-si treapta, / Trebuie sa infloreasca: / Alba, / Dreapta / Isarлак! // Rupta din coasta de soare!".

Invocatia ludica din secventa urmatoare concretizeaza existenta "de rai" a utopicei lumi - imaginea paradisiaca a Isarлакului. Tentatia ludicului se alatura intentiei de a crea iluzia unui spatiu real, localizabil, in ritmuri de incantatie solemna: "Isarлак, inima mea, / Data-n alb, ca o raia / Intr-o zi cu var si ciuma, / Cuib de piatra si leguma / "Raiul meu, ramai asa! / Fii un targ temut, hilar / Si balcan-peninsular... // La fundul marii de aer / Toarce gatul, ca un caier, / In patrusprezece furci, / La raiele; / rar la turci! / Beata, intr-un singur vin: / Hazul Hogii Nastratin".

Asezata sub semnul principiului solar, cetatea poetica este o lume ambigua, ce exista ca echilibrata conjugare a celor doua ordini - imanenta si transcendentă, reala (fenomenala) si ireala (ideala). Acest paradis artificial trebuie fixat intr-o singura, eterna ipostaza concreta ("Raiul meu, ramai asa!"). Din perspectiva identificarii afective a poetului cu cetatea-lume, contrastul simbolic "var" (= puritate) - "ciuma" (putrefactie a materiei, alterare a valorilor morale) devine emblema targului "temut, hilar" - univers ideal unde se echilibreaza totul si unde functioneaza pedeapsa exemplara a taierii capului, ca lege morala.